

Batasuna existeix

JAVIER ELZO*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 29.05.07

Els resultats electorals mostren l'evidència que Batasuna segueix bellugant la cua, i amb força, en la geografia política de la comunitat autònoma basca (CAB) encara que notòriament menys a Navarra. Amb més d'una inexactitud, aquesta és la lectura que es podia llegir ahir a *Gara*, de la ploma del seu primer analista polític, **Iñaki Iriondo**: "Quatre anys d'il·legalització, quatre anys amb les seus tancades. Catorze mesos de *procés* que el PSOE i el PNB han plantejat com un desgast de l'esquerra *abertzale*. Candidatures anul·lades per tot arreu. Una campanya sense possibilitat de parlar de municipis i *herrialdes*. I, malgrat tot, l'esquerra *abertzale* creix notablement". La nit electoral era d'eufòria a les files de l'esquerra *abertzale* (que s'havien concentrat a Pamplona), i **Arnaldo Otegi** va assenyalar que havien obtingut "uns resultats històrics, superant fins i tot els d'Euskal Herriarrok", cosa que està lluny de ser exacta.

UNA DADA important a tenir en compte és que ANB ha pogut concórrer en 40 dels 62 municipis on va governar Batasuna quan era una força legal, és a dir, en dos de cada tres municipis, mentre que només ho ha pogut fer en 72 dels 185 on no governava, és a dir, una mica menys de quatre de cada deu municipis, entre els quals hi ha, certament, les localitats més nombroses, amb la important excepció de Pamplona. Atès que les altres dues temptatives de HB d'estar present a les urnes estaven manifestament i voluntàriament preparades per ser il·legalitzades, és difícil no pensar en el doble joc de HB: estar present amb *llistes netes* en alguns llocs on té probabilitats de sortir ben parada i fins i tot governar, i, al mateix temps, protestar per no haver pogut concórrer a tots els municipis, escapant així al veredict de les urnes. D'aquesta manera, es fa pràcticament impossible controlar quin és el seu pes real en unes eleccions si no s'hagués presentat com a víctima i hagués hagut d'argüir quins eren els seus projectes concrets per a la societat basca. Tot el tinglado de les llistes ha tingut com a conseqüència que s'hagi focalitzat la campanya en la possibilitat que es pogués presentar Batasuna i no a discutir els seus projectes polítics.

La conseqüència d'aquesta política (encara que pitjor hauria estat que no s'haguessin pogut presentar enlloc) és que, ara, per exemple, a les quatre localitats de Guipúscoa on, havent governat amb anterioritat, els *abertzales* s'hi han pogut presentar com a ANB (Arrasate-Mondragón, Hernani, Oiartzun i Pasaia) han tornat a guanyar, encara que amb menys vots absoluts i percentuals que quan s'hi presentaven amb el nom d'Euskal Herriarrok, en contra del que diu **Otegi**. Una cosa similar es pot dir, per exemple, d'Alsasua, i no cal dir de Pamplona, on, una dada extremadament important, Na-Bai multiplica per quatre els vots d'ANB.

Però anem al més essencial: Batasuna està present en les institucions sense haver deixat mai d'estar-ho en la societat. El fet és que l'estratègia els ha sortit bé. Poden --des de la seva perspectiva-- deslegitimar la resta de formacions polítiques per tupinada, com no es van privar de manifestar durant la jornada electoral. Poden col·locar 337 electes a la CAB i 100 més a Navarra. Es poden apuntar, segons la seva lectura dels vots nuls, 258 més a la CAB i 24 a Navarra, i després editorialitzar dient que "el procés surt reforçat". En altres paraules: "Aquí estem nosaltres, tant si agrada com no, i som nosaltres els que fem tot el que cal perquè la pau pugui venir a Euskadi". Però no deixa de ser sagnant que els violents surtin d'una confrontació electoral gallejant de ser els pacificadors.

De la resta de la jornada electoral, telegràficament, en ressaltaria això: la garrotada rebuda pel PNB a Guipúscoa i, encara que en menor mesura, també a Àlaba. ¿Significarà això que la línia **Imaz** s'imposarà a la d'**Egibar**? ¡Tant de bo! El PSOE treu excel·lents resultats (especialment **Elorza** a Sant Sebastià), però, ¡compte!, no suma més votants, i molta gent del PNB i EA, sobretot a Guipúscoa, s'ha quedat a casa. El PP aguanta a Àlaba, EA a Guipúscoa i la coalició Aralar-IU queda per sota de les seves expectatives. Jo hi veig menys bolcades de les que llegeixo en altres comentaristes.

Però hi ha una cosa que transcendeix la jornada electoral. Una vegada més no sabem què farà ETA. És evident que ha decidit actuar a través de la *kale borroka*, i amb la *violència de persecució*, com molt justament denomina Gest

per la Pau el fustigament als càrrecs electes i a les persones que se sotmeten al veredict de les urnes. També mitjançant el xantatge als empresaris. Tot això no és gratuït i espontani.

PER AIXÒ, AVUI més que mai, vull dir que no s'ha de renunciar en tots els mitjans legítims amb l'objectiu final d'acabar amb ETA. Tots. Mitjans policials i judicials sí (el lloc de qualsevol terrorista és la presó), però diàleg, presa de contactes o com se'n vulgui denominar, amb ETA i el seu entorn, també. Avui més que mai sostinc que, precisament perquè hi ha violència, la constància i la intel·ligència són imprescindibles. I, per favor, els que pensin en preus polítics, que es quedin tranquils. Els bascos ja som grandets per deixar-nos entabanar per ETA. Mirin les dades de Navarra.

*Catedràtic de Sociologia a Deusto.